

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

هدی افتخاری^۱

وحید شجاعی^۲

محمد حامی^۳

رضا نیک‌بخش^۴

[10.22034/ssys.2023.2693.2948](https://doi.org/10.22034/ssys.2023.2693.2948)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۱۰/۱۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۶/۲۱

در سال‌های اخیر شکایات و پرونده‌های زیاد کشورمان در مجامع بین‌المللی سبب پیامدهای منفی بسیاری در زمینه دیپلماسی ایران شده است. بنابراین هدف این پژوهش، شناسایی عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال بود. روش با توجه به ماهیت موضوع و اهداف پژوهش به صورت کیفی و مبتنی بر نظریه برخاسته از داده‌ها به روش استراوس و کوربین است. جامعه آماری پژوهش را خبرگان حوزه حقوق ورزش و فوتبال تشکیل می‌دادند که از آن میان، تعداد ۱۸ نفر (تا حد اشباع) به صورت هدفمند و گلوله‌برفی انتخاب شدند. طبق یافته‌ها الگوی نهایی شامل عوامل علی (بی‌توجهی به رعایت مفاد قراردادهای ورزشی، آشنابودن با قوانین و مقررات حقوقی ورزش، نبود توجه به شرایط اساسی صحت معاملات و ماهیت کارگزار ورزشی)، عوامل زمینه‌ای (نبود توجه به حقوق و تعهدات رسانه‌ای، نبود توجه به حقوق و تعهدات کارگزاران، نبود توجه به حقوق و تعهدات باشگاه‌ها، نبود توجه به حقوق و تعهدات مقتضی، نبود توجه به حقوق و تعهدات مدیران)، عوامل مداخله‌گر (اختلافات قوانین و مقررات فدراسیون فوتبال، اختلاف میان باشگاه‌ها، اختلاف برخاسته از شرایط بازیکنان، اختلاف میان باشگاه و بازیکنان)، راهبردها (بهره‌وری از قوانین ورزشی موجود، آموزش و اطلاع‌رسانی) و پیامدهای حاصل (بهبود تصویرسازی بین‌المللی ورزش، بهبود مسائل حقوقی ورزش، توسعه ارتباطات ورزشی، توسعه فوتبال و توسعه وجهه سیاسی) می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌شود مدیران و مسئولان ورزشی و بازیکنان آگاهی‌های لازم را در مورد بندهای قراردادهای ورزشی و مصادیق قانونی نظیر: آیین‌نامه‌های مصوب فدراسیون فوتبال، قوانین مدنی، قانون کار و سایر قوانین مجلس شورای اسلامی کسب کنند و از آن بهره بگیرند.

واژگان کلیدی: پرونده‌های حقوقی، دعاوی بین‌المللی، ورزش و فوتبال ایران.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

^۲ دانشیار، مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: Shojaei.vahid@yahoo.com

^۳ دانشیار، مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

^۴ دانشیار، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مقدمه

در عصر حاضر ورزش بخشی از زندگی انسان‌ها بوده است و در سیاست خارجی اکثر کشورها، ورزش جنبه مهمی از اعتبار آن کشور در جهان محسوب می‌شود. به نوعی کشورها از اهمیت اجتماعی و سیاسی ورزش آگاه هستند و به دنبال راهبردهای توسعه دیپلماسی از طریق آن می‌باشند (ستالاجتر^۱، ۲۰۲۲). برای مثال با توجه به اهمیت ورزش در عصر کنونی، در سال‌های اخیر کشورهایی مانند روسیه، آذربایجان، چین، عربستان سعودی و امارات متحده عربی با توجه بسیار زیاد و رشدی فزاینده، از دیپلماسی عمومی خود در ورزش بین‌المللی سرمایه‌گذاری زیادی کرده‌اند (کرزانیاک^۲، ۲۰۱۸). از سوی دیگر، با افزایش میزان اهمیت بُعد اقتصادی ورزش در عصر حاضر و گسترش روش‌های ارتباطی در سرتاسر جهان بر تعداد اختلاف‌ها و تعارضات دنیای ورزش افزوده شده است. این موضوع به‌خصوص در سطح بین‌المللی بیشتر مشاهده می‌شود (دادگر و همکاران، ۱۳۹۷).

موضوع قابل توجهی که همواره سرمنشا اختلافات و درگیری‌های حقوقی در ورزش فوتبال بوده است، مسئله قراردادهای می‌باشد، چراکه در ورزش فوتبال همواره قراردادهای مختلفی بین مدیران باشگاه، اعضای کادر فنی، بازیکنان، شرکت‌های تبلیغاتی، شرکت‌های تجاری و غیره منعقد می‌شود که با توجه به بندهای متغیر و نبود افراد آگاه در زمینه انعقاد قرارداد، همواره این موضوع با چالش‌هایی مواجه شده است (کدخدایی، ۱۳۹۲). بنابراین مفاد قراردادهای عمومی و استاندارد بین بازیکنان و باشگاه‌هایشان همواره موضوع بحث قابل توجهی بوده است. قراردادهای استاندارد شامل مقررات مربوط به مدت قرارداد، تبلیغات و برنامه‌های مجوز گروهی، غرامت، وضعیت جسمانی، آسیب، مهارت‌ها، معیارهای عملکرد و رفتار شخصی، خاتمه، شکایت آسیب، صداقت بازی و سایر شرایط مربوط به مشارکت شرکت است. بازیکن توسط تیم مقررات اتحادیه حاکم بر روابط بازیکن و نماینده در هر رشته ورزشی، شرایط مورد نیاز قرارداد هر بازیکن را دیکته می‌کند؛ از جمله مقررات اجباری در مورد شرایطی که تحت آن نماینده پرداخت می‌شود، حداقل حقوق بازیکن، حداکثر حق‌الزحمه و هزینه‌های نماینده، حق فسخ توسط بازیکن و سایر محدودیت‌ها در مورد عامل است (گاربارینو^۳، ۲۰۰۶).

اساساً مقررات قانونی مسابقات ورزشی ملی و بین‌المللی بسیار پیچیده شده و وارد عصر جدیدی گردیده است که این موضوع مستلزم توجه به حوزه‌های متعدد چارچوب‌های قانونی است (یوسفی‌صادقلو

¹ Štulajter, I.

² Krzyzaniak, J. S.

³ Garbarino, R. P.

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

و نصیر، ۱۳۹۷). داوری، یکی از طرق مهم و جایگزین حل و فصل اختلافات است (کمیلی‌پور و همکاران، ۱۴۰۰). همچنین جنبه‌های گوناگون اقتصادی، فرهنگی و حتی سیاسی ذی‌مدخل در عرصه صنعت ورزش، از یک سو غیرقابل تردید است و زمینه‌های روزافزون سرمایه‌گذاری در این بخش، از سوی دیگر سیاست‌گذاران را بر این می‌دارد که نسبت به تأمین امنیت خاطر نقش‌آفرینان جامعه ورزش مشتمل بر دولت‌ها، ورزشکاران و تجار دغدغه بیشتری داشته باشند. همین امر موجب می‌گردد که ایده تأسیس «نهاد ملی داوری ورزش» به عنوان نهادی که زمینه حل و فصل اختلافات ورزشی را مطابق با خصوصیات و مقتضیات این اختلافات فراهم می‌سازد، بیش‌ازپیش خودنمایی کند (وکیل و اسکندری، ۱۳۹۵). در همین راستا معمولاً دعاوی بین‌المللی در حوزه ورزش، در سازمانی با عنوان «دادگاه حاکمیت ورزش» مورد بررسی قرار می‌گیرد.

«دادگاه عالی ورزش»، یک ارگان قضایی و به نوعی یک نهاد حیاتی برای حل و فصل اختلافات ورزشی است و بیش از هزاران پرونده مربوط به اختلافات ورزشی بین نهادهای ورزشی بین‌المللی، فدراسیون‌های ملی، افراد و باشگاه‌ها را مورد قضاوت قرار داده است. در سطح جهانی، بسیاری از اختلافات در ورزش به CAS ارجاع می‌شود (وکسا^۱، ۲۰۱۸). اساساً به عنوان یک دادگاه داوری، CAS صلاحیت داوری در مورد اختلافات مربوط به ورزش را دارد، مشروط بر اینکه طرفین به صورت قراردادی توافق کرده باشند که اختلاف را به داوری ارسال کنند (میتن و اوپی^۲، ۲۰۱۲). برخلاف سایر نهادهای ورزشی بین‌المللی، «دادگاه داوری ورزش» (CAS) یک دادگاه داوری خصوصی است که به طور خاص برای رسیدگی به اختلافات مرتبط با ورزش طراحی شده و داور نهایی در موضوعات مورد مناقشه ورزش است (کین^۳، ۲۰۰۳). در حدود یک چهارم پرونده‌های منتشرشده CAS شامل موضوعات مربوط به قرارداد یا انتقال که بیشتر آنها مربوط به ورزش فوتبال است. به مانند اختلافات تجاری در خارج از ورزش، داوران مسائل اساسی مشابهی را بررسی می‌کنند: حقوق، نقض قرارداد، جبران خسارت، فسخ قرارداد و موارد دیگر (لنسکیچ^۴، ۲۰۱۸)، همچنین به نظر می‌رسد هیچ نهاد دیگری به عنوان جایگزین «دادگاه داوری ورزش» وجود ندارد که با سرعت و هزینه اندک بتواند اختلافات بین‌المللی ورزشی را مورد حل و فصل قرار دهد. در واقع، هدف از تأسیس این دادگاه، بیرون آوردن اختلافات ورزشی بین‌المللی از دست دادگاه‌های داخلی و ایجاد عرصه‌ای تخصصی برای رسیدگی سریع، ارزان و انعطاف‌پذیر این قبیل اختلافات است. این نهاد

¹ Wekesa, M.

² Mitten, M. J., & Opie, H.

³ Kane, D.

⁴ Lensky, H.

اکنون اعتماد جامعه ورزش بین‌المللی را کسب کرده و آخرین مرحله رسیدگی قضایی برای افراد درگیر در اختلافات ورزشی- مانند اختلافات مربوط به ورزش‌های المپیک و غیر آن، اختلافات مربوط به فوتبال، انحرافات مربوط به دوپینگ و قراردادهای تجاری بین‌المللی- به‌شمار می‌آید (مک لارن^۱، ۲۰۰۱). بنابراین آخرین نمونه درخواست تجدیدنظر برای طرفین درگیر در طیف گسترده‌ای از اختلافات مرتبط با ورزش، از جمله موارد مربوط به همه ورزش‌های المپیک و بسیاری از ورزش‌های غیر المپیک، اختلافات فوتبال، تخلفات دوپینگ و قراردادهای تجاری بین‌المللی در «دادگاه حاکمیت ورزش» آمده است تا به ورزشکاران، نهادهای حاکمیتی مربوطه و سایر نهادهای درگیر در دنیای ورزش راه حلی کارآمد، مقرون به صرفه و نهایی برای اختلافات خود ارائه دهد (ریلی^۲، ۲۰۱۲). در نهایت می‌توان بیان کرد دیوان داوری ورزشی در رسیدگی به پرونده‌های مختلف از اصول و قواعد خاصی پیروی می‌کند و بر چهار اصل محرمانه بودن، کم‌هزینه بودن، در دسترس بودن و سرعت رسیدگی تاکید می‌ورزد (جباری، ۱۳۹۸).

در ادامه به نتایج پژوهش‌های مرتبط با موضوع پژوهش حاضر اشاره می‌شود. شعاعی و اعراب شیبانی (۱۴۰۱) در پژوهشی دریافته‌اند اختلافات ورزشی نوعی از اختلافات هستند که ناظر به ورزش حرفه‌ای است که به‌طور مستقیم در حوزه حقوق ورزش قرار دارد و شامل قواعد حاکم بر ورزش‌ها، سازمان باشگاه‌ها، برقراری انضباط در قلمرو هر رشته ورزشی از جهت وادار ساختن ورزشکاران و دست اندرکاران به اطاعت از تصمیمات و رعایت حدود و ثغور فعالیت‌های ورزشی و رعایت شالوده اصول اخلاقی است و اختلافات ورزشی در حوزه فوتبال ممکن است در بعد کیفری یا حقوقی (ناشی از مسئولیت مدنی یا نقض تعهدات قراردادی) باشد. اسداللهی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهش خود بیان کردند شش عامل عدم تخصص‌گرایی، مشکلات آموزشی و اطلاعاتی، خلاءهای قانونی و قراردادی، مشکلات ساختاری ورزش کشور، سیستم دلالت و دست‌های پشت پرده و در نهایت مشکلات نظارتی و تنبیهی از جمله عوامل موثر بر شکست پرونده‌های حقوقی ایران در دعاوی بین‌المللی ورزشی بودند. جانکوویچ^۳ (۲۰۱۷)، در پژوهش خود دریافت یکی از راه‌های حل و فصل اختلافات در بین کشورها، استفاده از دیپلماسی ورزش است. در پژوهش مورای^۴ (۲۰۲۰) نیز بیان شد از پیامدهای داشتن چهره مثبت از کشورها در زمینه ورزش و برخورداری از یک دیپلماسی بین‌المللی مناسب، نزدیک‌تر شدن مردم، ملت‌ها و جوامع از طریق عشق مشترک به فعالیت‌های فیزیکی حاصل از ورزش است. در پژوهش شریعتی فیض‌آبادی (۱۳۹۸) بیان شد برخی از راهبردهای موثر

^۱ McLaren, R. H.

^۲ Reilly, L.

^۳ Jankovic, S.

^۴ Murray, S.

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

کشورهای خارجی در زمینه بهبود ارتباطات بین‌المللی از طریق ورزش شامل ترویج روابط همسایگی مناسب با دولت‌های هم‌مرز، حمایت قوی دولت، رسانه‌ای‌سازی تحولات ورزشی داخل کشور، بورسیه رشته‌های ورزشی مختلف، انتقال موفق ورزشکاران به دیگر کشورها، انجام بازی‌های دوستانه، استفاده از سفیران ورزشی، تأسیس دفاتر فرهنگی ورزشی در کشورهای دیگر، بورس‌های سیاسی برای ورزشکاران نخبه خارجی، برگزاری میهمانی‌های ورزشی در سفارت‌خانه‌ها و شرکت ورزشکاران در فعالیت‌های خیرخواهانه می‌باشد.

لذا از مهم‌ترین مشکلات ورزشی در جوامع مختلف، نداشتن آگاهی افراد ورزشی از مسائل حقوقی و تکالیف قوانین حاکم بر ورزش در سطح بین‌المللی است (ژانگ و همکاران^۱، ۲۰۱۸). این مسئله در کشور ایران نیز وجود دارد و با کمبود افراد حقوقی با اطلاعات مناسب در این زمینه مواجه هستیم (عزیزی، ۱۳۹۷). همچنین تأسیس «نهاد ملی داوری ورزش» با توجه به تجربه موفق مراجع ملی در رسیدگی تخصصی به اختلافات ورزشی از طریق داوری با توجه به حجم عظیم اختلافات مالی ناشی از ورزش ضرورتی است که در بسیاری کشورهایی که صنعت ورزش در آن‌ها مهم می‌باشد عملی گردیده است. بنابراین ضروری است تا با ایجاد «دیوان داوری ملی ورزش» در ایران با الگوگیری از دیوان داوری ورزش بسیاری از پرونده‌های حقوقی به شکل مناسب در داخل کشور حل شود (مافی و شهلائی، ۱۳۹۶). در سال‌های اخیر باشگاه‌های ورزشی ایرانی در ابعاد مختلفی نظیر انعقاد قرارداد با بازیکنان، کادرفنی، شرکای تجاری، شرکت‌های تجاری و غیره با مشکل روبه‌رو شده‌اند. از طرفی نبود آگاهی افراد ورزشی از حقوق خود و بروز دعاوی متعدد در دادگاه CAS به علت کمبود حقوقدانان ورزشی متخصص سبب شد که برای کمک‌گرفتن از حقوقدانان ورزشی اروپایی، ایران متحمل هزینه‌های سنگینی شود که خود معضل دیگری است. لذا ضرورت دارد جهت رسیدگی سریعتر به اختلافات مربوط به دعاوی بین‌المللی و پیشگیری از تضییع حقوق ورزشکاران و باشگاه‌های ورزشی کشورمان به واکاوی علت شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزشی پرداخته شود. بنابراین با توجه به اینکه در بیشتر پرونده‌های بین‌المللی ورزش فوتبال، کشور ایران با شکست مواجه می‌شود و این موضوع سبب خسارت‌های بسیاری به ورزش کشور ایران گردیده ضروری است تا پژوهشی به بررسی ابعاد این موضوع بپردازد و زمینه موفقیت کشور ایران را در پرونده‌های بین‌المللی به‌خصوص در ورزش فوتبال فراهم سازد، در نهایت سوال اصلی پژوهش این است:

چه عواملی سبب شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش در فوتبال می‌شود؟

¹ Zhang et al.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به ماهیت موضوع و اهداف پژوهش به صورت کیفی و مبتنی بر نظریه برخاسته از داده‌ها^۱ است. جامعه آماری پژوهش شامل اعضای هیئت علمی دانشگاه در گروه مدیریت ورزشی، متخصصان حوزه حقوق ورزش، اعضای هیئت علمی دانشگاه در گروه روابط بین‌الملل، اعضای هیئت علمی دانشگاه در گروه حقوق، اعضای هیئت رئیسه فدراسیون فوتبال، مدیرعامل، مربیان و بازیکنان باشگاه‌های لیگ برتری به تعداد ۱۸ نفر بود. گفتنی است پس از پیشبرد ۱۵ مصاحبه محقق متوجه شد که پیشبرد مصاحبات نتایج جدید را حاصل نکرده، لذا برای اطمینان از نقطه حد اشباع ۳ مصاحبه دیگر انجام شد و نتایج جدیدی حاصل نشد. در نهایت با پیشبرد تعداد ۱۸ مصاحبه به نقطه اشباع نظری رسید. روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند و گلوله‌برفی بود. در گزینش نمونه‌های آماری از افرادی استفاده شد که با موضوع مورد مطالعه پژوهش ارتباط مستقیمی داشتند. به نوعی تجربه کاری و علمی افراد شرکت‌کننده، رضایت کامل آنان از مشارکت در فرایند مصاحبه و توانایی آنان در انجام مصاحبه و بیان کردن مطالب، شرایط ورود و انتخاب نمونه‌ها بود. همچنین معیار خروج شرکت‌کنندگان از پژوهش حاضر، نداشتن تمایل و انگیزه کافی به ادامه مشارکت با پژوهشگران و نبود اطلاعات مناسب در زمینه موضوعی پژوهش حاضر بود.

به منظور رعایت کردن اصول و ضوابط اخلاقی در پژوهش حاضر؛ در مرحله اول اهداف و ضرورت انجام پژوهش قبل از آغاز مصاحبه‌ها برای مصاحبه‌شوندگان در پژوهش توضیح داده شد. در ادامه تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر با رضایت شخصی و آشنایی اولیه با موضوع مورد مطالعه پژوهش در آن شرکت کردند. همچنین پیش از آغاز تمامی مصاحبه‌ها از افراد شرکت‌کننده اجازه گرفته شد تا تمامی مراحل انجام مصاحبه به صورت کامل توسط تلفن همراه ضبط شود و در همین زمینه چنانچه در انجام مصاحبه‌ای، شرکت‌کنندگان اجازه ضبط فرایند مصاحبه را به پژوهشگران ندادند، این اجازه از آنان گرفته شد که جریان مصاحبه به صورت کامل و به وسیله قلم بر روی کاغذ نوشته شود. بدین منظور از ۱۸ مصاحبه‌ای که با شرکت‌کنندگان در پژوهش انجام گرفت، تعداد ۱۵ مصاحبه با اجازه مصاحبه‌شوندگان به صورت کامل ضبط و تعداد ۳ مصاحبه نیز با اجازه آنان به وسیله قلم بر روی کاغذ نوشته شد. همچنین به شرکت‌کنندگان در پژوهش اجازه داده شد تا هر زمان از فرایند مصاحبه که تمایل داشتند از ادامه آن انصراف دهند.

پس از پایان هر مصاحبه، مصاحبه‌ها به صورت کامل تایپ شدند و کدگذاری باز، محوری و انتخابی توسط نرم افزار مکس کیودا ۲۰۲۰ صورت گرفت. مطابق با نظریه استراس و کوربین (۱۹۹۸)، ضمن تعیین پدیده محوری، کدها و مقالات استخراج شده در شرایط علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها

^۱ Grounded Theory

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

جایگذاری شدند و با کدگذاری انتخابی ارتباط بین این عوامل تعیین شد. در ارتباط با بررسی روایی پژوهش چهار معیار مقبولیت، انتقال‌پذیری، تاییدپذیری و قابلیت اطمینان در پژوهش حاضر بررسی و تایید شدند. بدین منظور برای اعتبار از منابع موجود، ارسال متن مصاحبه، کدهای استخراج‌شده برای برخی از شرکت-کنندگان در پژوهش ارسال و از نظرات آنان استفاده شد. به منظور انتقال‌پذیری، از طریق مستندسازی برای دیگر محققان، گزارش جمعیت‌شناختی، تجربه نمونه‌ها و گزارش محیط پژوهش استفاده شد. به منظور تاییدپذیری پژوهش، از نظرات چند نفر از اساتید گروه مدیریت ورزشی که خارج از فرایند مصاحبه‌ها بودند استفاده گردید و نظرات آنان اعمال گردید و در نهایت به منظور بررسی قابلیت اعتماد، از درصد توافق بین دو کدگذار استفاده و درصد توافق طبق جدول زیر ۹۱ درصد گزارش شد:

$$\text{درصد پایایی} = \frac{\text{تعداد توافقات} \times 2}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100$$

جدول ۱: نتایج بررسی پایایی دو کدگذار

شماره مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	درصد پایایی
۳	۳۸	۱۷	۶	۸۹/۴۷٪
۶	۳۴	۱۶	۸	۹۴/۱۱٪
۱۲	۴۰	۱۸	۷	۹۰٪
کل	۱۱۲	۵۱	۲۱	۹۱/۰۷٪

یافته‌های پژوهش

در این بخش، مجموعه اطلاعات نمونه‌های شرکت‌کننده در پژوهش در جدول ۲ ارائه شده است. این جدول شامل اطلاعات جنسیت، تخصص و سمت نمونه‌های پژوهش می‌باشد. جدول ۲: اطلاعات مشارکت‌کنندگان در پژوهش

ردیف	سمت / تخصص	تحصیلات	سن	حیطه و گرایش	حوزه فعالیت
					اجرائی دانشگاهی

					عضو هیئت علمی	
۱	گروه مدیریت ورزشی	مرد	دکتری تخصصی	۴۳	مدیریت ورزشی	*
۲	عضو هیئت علمی گروه مدیریت ورزشی	مرد	دکتری تخصصی	۴۵	مدیریت ورزشی	*
۳	عضو هیئت علمی گروه مدیریت ورزشی	مرد	دکتری تخصصی	۵۵	مدیریت ورزشی	*
۴	عضو هیئت علمی گروه مدیریت ورزشی	زن	دکتری تخصصی	۴۹	مدیریت ورزشی	*
۵	متخصص حوزه حقوق ورزش	مرد	دکتری تخصصی	۴۱	حقوق	*
۶	متخصص حوزه حقوق ورزش	مرد	دکتری تخصصی	۵۰	حقوق	*
۷	عضو هیئت علمی گروه روابط بین الملل	زن	دکتری تخصصی	۴۶	روابط بین الملل	*
۸	عضو هیئت علمی گروه روابط بین الملل	مرد	دکتری تخصصی	۴۴	روابط بین الملل	*
۹	عضو هیئت علمی گروه حقوق	مرد	دکتری تخصصی	۵۴	حقوق	*
۱۰	عضو هیئت علمی گروه حقوق	زن	دکتری تخصصی	۴۵	حقوق	*
۱۱	عضو هیئت رئیسه فدراسیون فوتبال	مرد	کارشناسی ارشد	۵۲	فیزیولوژی ورزش	*

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

۱۲	عضو هیئت رئیسه فدراسیون فوتبال	مرد	کارشناسی ارشد	۴۸	مدیریت *
۱۳	مدیرعامل باشگاه لیگ برتری	مرد	لیسانس	۴۹	بازاریابی *
۱۴	مدیرعامل باشگاه لیگ برتری	مرد	کارشناسی ارشد	۵۰	مدیریت *
۱۵	سرمربی باشگاه لیگ برتری	مرد	کارشناسی ارشد	۵۲	آسیب‌شناسی ورزش *
۱۶	سرمربی باشگاه لیگ برتری	مرد	کارشناسی ارشد	۴۸	فیزیولوژی ورزش *
۱۷	بازیکن باشگاه لیگ - برتری	مرد	کارشناسی ارشد	۲۷	علوم ورزشی *
۱۸	بازیکن باشگاه لیگ - برتری	مرد	لیسانس	۳۲	مدیریت صنعتی *

به منظور تحلیل داده‌ها پس از کدگذاری متن تمامی مصاحبه‌ها، با کدگذاری باز ۱۰۶ کد اولیه و با کدگذاری محوری (مفهوم) ۲۰ کد ثانویه شناسایی شدند که در قالب کدگذاری انتخابی در ۵ مقوله شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدهای تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال تقسیم‌بندی شدند. در ادامه با توجه به محورها و جریان فرایند مصاحبه -ها، پدیده محوری را عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال در نظر تشکیل داد. در ادامه هر یک از مقوله‌ها، مفاهیم و کدهای استخراج شده شرح داده می‌شود.

شرایط علی شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

شرایط علی، شرایطی هستند که سبب ایجاد و نیاز به توسعه پدیده محوری می‌شوند. در این زمینه، ۲۶ کد به عنوان شرایط علی عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال شناسایی شدند. کدهای مربوط، در چهار مفهوم بی‌توجهی به رعایت مفاد قراردادهای ورزشی، آشنا نبودن با قوانین

و مقررات حقوقی ورزش، نبود توجه به شرایط اساسی صحت معاملات و ماهیت کارگزار ورزشی قرار گرفتند. کدها و مفاهیم شرایط علی در جدول ۳ نمایش داده شده است.

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

جدول ۳: کدها و مفاهیم شرایط علی عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

مقوله کلی	مفهوم	کد
شرایط علی	بی‌توجهی به رعایت مفاد قراردادهای ورزشی	شفاف نبودن بندهای قراردادهای ورزشی در بین طرفین
		مشخص نبودن طرف پرداخت‌کننده مالیات‌های مستقیم و غیرمستقیم
		نبود پابندی به بندهای قراردادهای ورزشی و عمل به آن
		بی‌تفاوتی نسبت به عواقب حاصل از رعایت نکردن مفاد قرارداد
		نبود آشنایی با آیین‌نامه‌های فدراسیون‌های جهانی و ملی
		گنجاندن مفاد قرارداد خارج از چارچوب‌های بین‌المللی
		نبود نفوذ مدیران رده بالای سیاسی در قراردادهای ورزشی
		فشار بیرونی نظیر تهدید و یا اجبار در زمان انعقاد قرارداد از سوی طرفین
		رعایت نکردن مقررات امضای قرارداد با بازیکنان رده‌های سنی پایه
		بی‌توجهی به پرداخت حقوق بازیکنان و کادرفنی در زمان مقرر
		قیدشده در قرارداد
		نبود راهی برای استعلام از مراجع قانونی در ارتباط با بازیکنان و کادرفنی خارجی
		نبود بهره‌وری از افراد خیره و آشنا به قوانین بین‌المللی ورزش
		آشنا نبودن با نبود آشنایی مدیران، بازیکنان و مربیان با قوانین انعقاد قرارداد
		قوانین و توجه اندک به برگزاری کارگاه‌های آموزشی از سوی فدراسیون
		مقررات فوتبال در ارتباط با قراردادهای ورزشی
		حقوقی ورزش
		نبود شناخت بندهای مختلف قراردادهای ورزشی و نحوه تنظیم آن
تاثیر اشخاص ثالث غیرمرتبط بر باشگاه‌ها		

مشخص نبودن توافقات در ارتباط با حقوق مالی واسطه‌ها و	
کارگزاران ورزشی	
نبود آشنایی با نحوه پرداخت و میزان درصد پرداخت مالیات‌ها	
و کسورات قانونی	
نبود رضایت طرفین در زمان انعقاد قرارداد	نبود توجه به
بی‌توجهی به اهلیت طرفین قرارداد	شرایط اساسی
نبود موضوع معین مورد معامله	صحت
نبود مشروعیت در جهت عقد قرارداد	معاملات
رعایت نکردن اصول مذاکره و خارج شدن از محیط قانونی	
انعقاد قرارداد همزمان با چند باشگاه از سوی کارگزاران	ماهیت کارگزار
نبود مدیریت ارتباط با زیکن / مربی با رسانه‌ها در راستای منافع قانونی	ورزشی
ناتوانایی در حل و فصل اختلافات احتمالی	

شرایط زمینه‌ای شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

شرایط زمینه، شامل مجموعه‌ای از متغیرها و مقوله‌های خاصی‌اند که بر پدیده محوری و راهبردهای آن تاثیر می‌گذارند. در این زمینه، ۲۲ کد به عنوان شرایط زمینه‌ای عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال شناسایی شدند. کدهای مربوط، در پنج مفهوم نبود توجه به حقوق و تعهدات رسانه‌ای، نبود توجه به حقوق و تعهدات کارگزاران، نبود توجه به حقوق و تعهدات باشگاه‌ها، نبود توجه به حقوق و تعهدات مقتضی، نبود توجه به حقوق و تعهدات مدیران قرار گرفتند. کدها و مفاهیم شرایط زمینه‌ای در جدول ۴ نمایش داده شده است:

جدول ۴: کدها و مفاهیم شرایط زمینه‌ای عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

مقوله کلی	مفهوم	کد
شرایط زمینه‌ای	نبود توجه به	بی‌توجهی به پرداخت حق پخش رقابت‌های بین‌المللی به سازمان-
	حقوق و	های ارائه‌دهنده خدمات رسانه‌ای

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

تعهدات	نبود تفاهم در ارتباط با حق پخش بازی‌ها در اپلیکیشن و سایت -
رسانه‌ای	های ارائه‌دهنده خدمات
	بی‌توجهی به پرداخت و توزیع حق پخش به طور مناسب به باشگاه‌های فوتبال
	فراهم‌نکردن بستر مناسب گفت‌وگو و مذاکره در اختلافات قراردادی
	نبود پیگیری مطالبات بین‌المللی و مشکلات قراردادی از مسئولان مربوطه
	بی‌توجهی به عقد کتبی قرارداد نمایندگی با بازیکن یا باشگاه مجاز
نبود توجه به	اعتبار قرارداد نمایندگی کارگزاری باشگاه در بازه‌های زمانی طولانی
حقوق و	نبود شفاف‌سازی میزان دریافتی و نحوه پرداخت آن
تعهدات	وجود تضاد منافع
کارگزاران	نبود مدیریت امور بازیکن، مربی در مواقع و شرایط بحرانی
	نبود مشاوره حقوقی مناسب به بازیکنان و مربیان در زمان انعقاد قرارداد
	نبود توجه به برخورداری باشگاه از خدمات کارگزاران تنها با مجوز کارگزار
نبود توجه به	نبود اطمینان باشگاه از داشتن مجوز کارگزار از مقتضی قبل از انجام مذاکرات
حقوق و	
تعهدات	نبود نام و نشان کارگزاران ورزشی در مفاد تفاهم‌نامه‌های کارگزار با باشگاه‌ها
	نبود برخورداری از مزایای کارگزاران ورزشی در قرارداد فی‌مابین
نبود توجه به	نبود برخورداری از مزایای کارگزاران ورزشی در قرارداد فی‌مابین
حقوق و	نبود نام و نشان کارگزاران ورزشی در مفاد تفاهم‌نامه‌ها بعد از اخذ مجوز و توافق با مقتضی
تعهدات	نبود تعهد مقتضی به رایزنی و انجام مکاتبات با باشگاه به صورت شخصی یا با کارگزار ورزشی رسمی
مقتضی	

نبود بهره‌مندی از خدمات کارگزاران تنها با مجوز دریافتی نمایندگی

نبود مدیران تخصصی حوزه حقوق ورزش در باشگاه‌ها و

فدراسیون فوتبال

نبود توجه به

نبود مدیران آشنا به زبان‌های بین‌المللی در باشگاه‌های فوتبال و

حقوق و

فدراسیون فوتبال

تعهدات مدیران

نداشتن تخصص در زمینه عقد قراردادهای ورزشی

عوامل مداخله‌گر شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

عوامل مداخله‌گر، عواملی هستند که همراه با شرایط زمینه‌ای، عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال را تحت تاثیر قرار می‌دهند. در این زمینه، ۱۶کد به عنوان عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال شناسایی شدند. کدهای مربوط، در چهار مفهوم اختلافات قوانین و مقررات فدراسیون فوتبال، اختلاف میان باشگاه‌ها، اختلاف برخاسته از شرایط بازیکنان، اختلاف میان باشگاه و بازیکنان قرار گرفتند. کدها و مفاهیم عوامل مداخله‌گر در جدول ۵ نمایش داده شده است:

جدول ۵: کدها و مفاهیم عوامل مداخله‌گر شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

مقوله کلی	مفهوم	کد
		نبود آشنایی طرفین قراردادهای ورزشی با ماهیت، ارکان و مفاد قراردادهای ورزشی
		نبود توجه به شرح وظایف طرفین قراردادهای ورزشی در توافقات اختلافات قوانین و مقررات
شرایط	فدراسیون فوتبال	بی‌توجهی به انجام تعهدات قراردادی
مداخله‌گر		بی‌توجهی به پرداخت دستمزد
		بی‌توجهی به پرداخت مالیات
		نبود تعریف دقیقی از قرارداد ورزشی در قوانین و مقررات فدراسیون فوتبال
	اختلاف میان	بی‌توجهی به پرداخت حق رشد و آموزش بازیکنان
	باشگاه‌ها	بی‌توجهی به پرداخت سازوکار همبستگی

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

نبود آگاهی از میزان سهم مشارکت و مسئول پرداخت	
عملکرد ورزشکاران	اختلاف
تعداد مسابقات بازیکن	برخاسته از
مصدومیت بازیکن	شرایط بازیکنان
غیبت بازیکن	اختلاف میان
مطالبات معوق	باشگاه و
فسخ غیرموجه	بازیکنان
انفساخ (انقضای مدت همکاری، مصدومیت و فوت)	

راهبردهای تحلیل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

راهبردها، استراتژی‌هایی هستند که در واکنش به پدیده محوری و تحت تاثیر عوامل مداخله‌گر و شرایط زمینه‌ای اتخاذ می‌شوند. در این زمینه، ۱۷کد به عنوان راهبردهای تحلیل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال شناسایی شدند. کدهای مربوط، در دو مفهوم بهره‌وری از قوانین ورزشی موجود، آموزش و اطلاع‌رسانی قرار گرفتند. کدها و مفاهیم راهبردها در جدول ۶ نمایش داده شده است:

مقوله کلی	مفهوم	کد
راهبردها	بهره‌وری از قوانین ورزشی موجود	توجه به عرف حاکم بر فضای فوتبال کشور در قراردادهای ورزشی
		استفاده از قوانین مصوب کشور نظیر: قوانین مدنی، قانون کار و سایر
		قوانین مجلس شورای اسلامی
		بهره‌وری از قوانین
		بررسی رویه عملی باشگاه‌های مطرح در انعقاد قراردادهای فوتبالی
		ارائه تمهیداتی در ارتباط با ایجاد دیوان ملی ورزش
		توجه به ماده ۱۹۰ قانون مدنی (شرایط صحت معامله)
بهره‌گیری از قوانین نقل و انتقال فیفا نظیر ماده ۱۳	مالیات	بهره‌گیری از ماده ۱۰ قانون مدنی، ماده ۱۸۲ قانون مالیات (پرداخت مالیات)

تسلط بر قوانین و مقررات فدراسیون‌های جهانی، ملی و فدراسیون

فوتبال ایران

آگاهی در ارتباط با حق رشد ورزشکاران طبق ماده ۲۰ از فصل هفتم

مقررات نقل و انتقال بازیکنان فیفا و ماده ۲۳ از آیین نامه مصوب سال

۱۳۹۶ فدراسیون فوتبال

آموزش استثنائات حق رشد طبق ماده ۲۳ قوانین نقل و انتقال فیفا

آموزش مهلت پرداخت حق رشد طبق ماده سوم از پیوست ۴ آیین

نامه نقل و انتقال فیفا و همچنین بند ۵ از ماده ۲۴ آیین نامه نقل و انتقال

و تعیین وضعیت بازیکنان

آموزش پرداخت سازوکار همبستگی با توجه به مقررات بین‌المللی

نظیر آیین نامه نقل و انتقال و تعیین وضعیت بازیکنان فدراسیون جهانی

فوتبال و ماده ۲۱ این آیین نامه

آشنایی جامعه ورزش با کارکردها و نحوه عملکرد دیوان داوری

ورزش (CAS)

آموزش ارکان دیپلماسی و قدرت‌نرم به بازیکنان و کادر تیم‌ها و

بهره‌مندی از مزایای آن

آموزش حق فسخ موجه باتوجه به ماده ۱۵ آیین نامه نقل و انتقال

بازیکنان مصوب فدراسیون جهانی فوتبال و ماده ۱۶ مقررات

نقل و انتقال و تعیین وضعیت فدراسیون فوتبال

قوانین مدنی کشور در خصوص فسخ قرارداد ماده ۱۸۸، ۲۱۹، ۲۴۶

آشنایی طرفین قرارداد با فسخ بدون غرامت و تبعات قانونی قرارداد

(فسخ موجه)

آشنایی با انواع روش‌های فسخ قرارداد (اقاله، فسخ، انفساخ)

پیامدهای تحلیل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

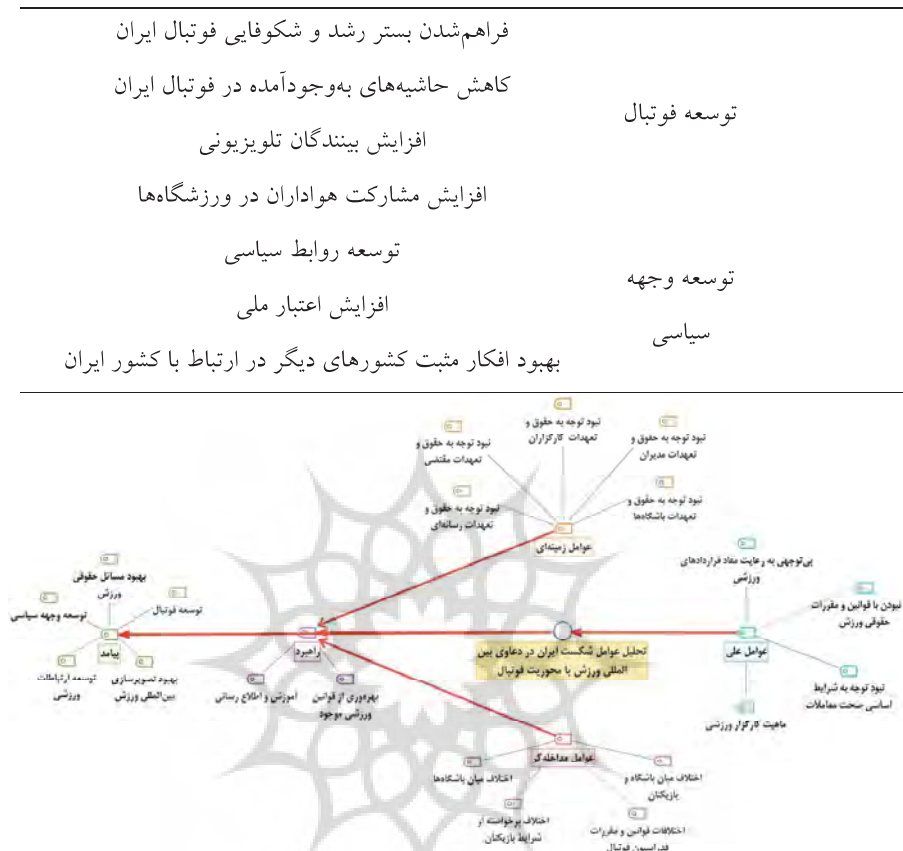
پیامدها، نتایج اجرای راهبردهای تحلیل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال است. در این زمینه، ۲۴ کد به عنوان پیامدهای تحلیل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال شناسایی شدند. کدهای مربوط در پنج مفهوم بهبود تصویرسازی بین‌المللی ورزش، بهبود مسائل حقوقی ورزش، توسعه ارتباطات ورزشی، توسعه فوتبال و توسعه وجهه سیاسی قرار گرفتند. کدها و مفاهیم پیامدها در جدول ۷ نمایش داده شده است:

جدول ۷: پیامدهای تحلیل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

مقوله کلی	مفهوم	کد
پیامدها	بهبود	تسهیل انجام بازی‌های دوستانه با کشورهای دیگر
	تصویرسازی	تعامل بیشتر با فدراسیون‌های عضو فیفا
	بین‌المللی	بالارفتن شانس اخذ میزبانی از رویدادهای مهم در سطح بین‌المللی
	ورزش	بالارفتن شانس اخذ کرسی‌های مهم از سوی افراد ایرانی در مجامع بین‌المللی فوتبال
		بالارفتن اعتماد دیگر کشورها به همکاری مشترک با فدراسیون فوتبال ایران
		کاهش شکایات مربیان و بازیکنان خارجی از باشگاه‌های ایرانی و فدراسیون فوتبال
		کاهش مشکلات باشگاه‌های ایرانی با فدراسیون فوتبال و کنفدراسیون فوتبال آسیا
	بهبود مسائل حقوقی ورزش	موفقیت در پرونده‌های شکایات بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال
		استفاده باشگاه‌ها از حق کی‌رایت و مجوزهای قانونی
		نبود اشتباه مدیران ارشد فوتبال در زمان انعقاد قراردادهای آینده
توسعه		حل مشکلات مربوط به حق پخش تلویزیونی رقابت‌های فوتبال
		ورود بازیکنان و کادرفنی خارجی با کیفیت به لیگ‌برتر ایران
		همکاری شرکت‌های تولیدی البسه و پوشاک ورزشی معتبر با فدراسیون فوتبال
	ارتباطات	تسهیل شرایط همکاری با شرکت‌های بین‌المللی ارائه‌دهنده
	ورزشی	فناوری‌های ورزشی در فوتبال
		تسهیل شرایط همکاری شرکت‌های تجاری بین‌الملل حوزه ورزش در لیگ‌برتر ایران

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

شکل ۱: الگوی نهایی تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

الگوی نهایی تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال در شکل ۱ نمایش داده شده است. شرایط علی، ضرورت‌های پدیده محوری را که عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال است، نشان می‌دهند و راهبردها با توجه به شرایط زمینه‌ای و عوامل مداخله‌گر معین شده است. در نتیجه، پیامدها با محوریت موضوع نیز مشخص شده است.

بحث و نتیجه گیری

هدف کلی از انجام این پژوهش، تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال می‌باشد. بر اساس نتایج تحلیل داده‌های کیفی حاصل از مصاحبه، تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال در قالب ابعاد ۵گانه، شامل شرایط علی (۴ مفهوم)،

شرایط زمینه‌ای (۵ مفهوم)، شرایط مداخله‌گر (۴ مفهوم)، راهبردها (۲ مفهوم)، پیامدها (۵ مفهوم) می‌باشد. نتایج به دست آمده ۴ مفهوم نبود رعایت مفاد قراردادهای ورزشی، آشنا نبودن با قوانین و مقررات حقوقی ورزش، نبود توجه به شرایط اساسی صحت معاملات و ماهیت کارگزار ورزشی را در ارتباط با شرایط علی، ۵ مفهوم نبود توجه به حقوق و تعهدات رسانه‌ای، نبود توجه به حقوق و تعهدات کارگزاران، نبود توجه به حقوق و تعهدات باشگاه‌ها، نبود توجه به حقوق و تعهدات مقتضی، نبود توجه به حقوق و تعهدات مدیران را در ارتباط با عوامل زمینه‌ای، ۴ مفهوم اختلافات قوانین و مقررات فدراسیون فوتبال، اختلاف میان باشگاه‌ها، اختلاف برخاسته از شرایط بازیکنان، اختلاف میان باشگاه و بازیکنان را در ارتباط با عوامل مداخله‌گر، ۲ مفهوم بهره‌وری از قوانین ورزشی موجود و آموزش و اطلاع‌رسانی را در ارتباط با راهبردها و در نهایت ۵ مفهوم بهبود تصویر سازی بین‌المللی ورزش، بهبود مسائل حقوقی ورزش، توسعه ارتباطات ورزشی، توسعه فوتبال و توسعه وجهه سیاسی را در ارتباط با پیامدهای تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال شناسایی شدند. نتایج همسو با نتایج یافته‌های اسداللهی و همکاران (۱۴۰۱)، لنسکیچ (۲۰۱۸)، شهبازی و برلیان (۱۳۹۶)، جانکوویچ (۲۰۱۷)، شریعتی فیض‌آبادی (۱۳۹۸)، موری (۲۰۲۰) و دادگر و همکاران (۱۳۹۵) بود که در پژوهش خود شش عامل نبود تخصص‌گرایی، مشکلات آموزشی و اطلاعاتی، خلاءهای قانونی و قراردادی، مشکلات ساختاری ورزش کشور، سیستم دلالان و دست‌های پشت پرده و در نهایت مشکلات نظارتی و تنبیهی را از جمله عوامل موثر بر شکست پرونده‌های حقوقی ایران در دعاوی بین‌المللی ورزشی بر شمردند. علاوه بر این، لنسکیچ (۲۰۱۸) بیان می‌کند که CAS اختلافات بین ورزشکاران و هیئت‌های حاکمیت ملی یا بین‌المللی ورزش را با تمرکز ویژه بر روش‌هایی حاصل از فدراسیون‌های بین‌المللی و ملی که حقوق ورزشکاران و سایر ارکان ورزش در آن نمایان شده به مرحله بررسی و حل اختلافات خواهد برد. همچنین شهبازی و برلیان (۱۳۹۶) در تحقیق خود بیان می‌کنند که CAS می‌کوشد تا با حل مسائل و مشکلات موجود در زمینه اختلافات ورزشی بین‌المللی و رسیدگی به چنین قضایایی به تثبیت قواعد بین‌المللی در این زمینه کمک کند و به عنوان یک مرجع رسیدگی به اختلافات بین‌المللی نقش مثبتی در این زمینه ایفا نماید. جانکوویچ (۲۰۱۷) نیز در پژوهش خود بیان کرد یکی از راه‌های حل و فصل اختلافات در بین کشورها، استفاده از دیپلماسی ورزش است. همچنین شریعتی فیض‌آبادی (۱۳۹۸) بیان نمود برخی از راهبردهای موثر کشورهای خارجی در زمینه بهبود ارتباطات بین‌المللی از طریق ورزش شامل حمایت قوی دولت، رسانه‌ای سازی تحولات ورزشی داخل کشور، بورسیه رشته‌های ورزشی مختلف، انتقال موفق ورزشکاران به دیگر کشورها، انجام بازی‌های دوستانه و شرکت ورزشکاران در فعالیت‌های خیرخواهانه می‌باشد. علاوه

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

براین، ایندیس (۲۰۱۵) در پژوهش خود شباهت زیادی بین ICAS با سنت‌های سیستم‌های رایج قانونی می‌بیند وجود ICAS را به عنوان یک سیستم، الزامی اعلام و تاکید می‌کند که چنین سیستمی اطمینان، قابلیت پیش‌بینی، ثبات و وضوح را بازیابی می‌کند. دادگر و همکاران (۱۳۹۵) نیز بیان می‌کنند اهمیت اقتصادی ورزش و پخش مسابقات از طریق شبکه‌های گسترده تلویزیونی و ماهواره‌ای، مرزبندی‌ها را از میان برداشته است؛ به طوری که میلیون‌ها نفر در سرتاسر نقاط جهان می‌توانند به طور همزمان مسابقات ورزشی را تماشا کنند و از نتایج آن‌ها با خبر شوند. در نهایت در پژوهش مورای (۲۰۲۰) بیان شد از پیامدهای داشتن چهره مثبت از کشورها در زمینه ورزش و برخورداری از یک دیپلماسی بین‌المللی مناسب، نزدیک‌تر شدن مردم، ملت‌ها و جوامع از طریق عشق مشترک به فعالیت‌های فیزیکی حاصل از ورزش است.

عوامل تاثیرگذار بر شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، عواملی هستند که بر بروز پدیده مرکزی تأثیر می‌گذارند. این عوامل تاثیرگذار مشتمل بر چهار مفهوم اصلی بی‌توجهی به رعایت مفاد قراردادهای ورزشی، آشنا نبودن با قوانین و مقررات حقوقی ورزش، نبود توجه به شرایط اساسی صحت معاملات و ماهیت کارگزار ورزشی می‌باشد. بی‌توجهی به رعایت مفاد قراردادهای ورزشی مشتمل بر کدهای فرعی نبود آشنایی با آیین‌نامه‌های فدراسیون‌های جهانی و ملی توسط طرفین قرارداد، شفاف نبودن بندهای قراردادهای ورزشی، بی‌توجهی به پرداخت حقوق بازیکنان و کادرفنی در زمان مقرر قید شده در قرارداد و نبود راهی برای استعلام از مراجع قانونی در ارتباط با بازیکنان و کادرفنی خارجی می‌باشد. دومین مفهوم از عوامل تاثیرگذار بر شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، آشنا نبودن با قوانین و مقررات حقوقی ورزش می‌باشد که مشتمل بر کدهای فرعی نبود بهره‌وری از افراد خبره و آشنا به قوانین بین‌المللی ورزش، نبود آشنایی مدیران، بازیکنان و مربیان با قوانین انعقاد قرارداد، توجه اندک به برگزاری کارگاه‌های آموزشی از سوی فدراسیون فوتبال در ارتباط با قراردادهای ورزشی، مشخص نبودن توافقات در ارتباط با حقوق مالی واسطه‌ها و کارگزاران ورزشی و نبود آشنایی با نحوه پرداخت و میزان درصد پرداخت مالیات‌ها و کسورات قانونی می‌باشد. سومین مفهوم از عوامل تاثیرگذار بر شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، نبود توجه به شرایط اساسی صحت معاملات می‌باشد که مشتمل بر کدهای فرعی نبود رضایت طرفین در زمان انعقاد قرارداد، بی‌توجهی به اهلیت طرفین قرارداد، نبود موضوع معین مورد معامله و مشروعیت در جهت عقد قرارداد می‌باشد در نهایت آخرین مفهوم از عوامل تاثیرگذار بر شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، ماهیت کارگزار ورزشی می‌باشد که مشتمل بر چهار کد فرعی رعایت نکردن اصول

مذاکره و خارج شدن از محیط قانونی، نبود مدیریت ارتباط با بازیکن/ مربی با رسانه‌ها در راستای منافع قانونی و ناتوانایی در حل و فصل اختلافات احتمالی می‌باشد. در واقع می‌توان اذعان نمود عوامل موثری که اثرگذاری بر بروز دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال را دربرخواهد گرفت از طرفین قرارداد نشأت می‌گیرد، اهمیت این موضوع را که تاچه حد طرفین قرارداد به مفاد قراردادها آگاهی دارند و در سایه وجود کارگزاری مناسب به آن عمل خواهند کرد بسیار مهم است.

عوامل زمینه‌ساز شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، عواملی محیطی خاصی که بر راهبردها تأثیر می‌گذارند که مشتمل بر پنج مفهوم اصلی نبود توجه به حقوق و تعهدات رسانه‌ای، نبود توجه به حقوق و تعهدات کارگزاران، نبود توجه به حقوق و تعهدات باشگاه‌ها، نبود توجه به حقوق و تعهدات مقتضی، نبود توجه به حقوق و تعهدات مدیران می‌باشد. نبود توجه به حقوق و تعهدات رسانه‌ای مشتمل بر پنج کد فرعی بی‌توجهی به پرداخت حق پخش رقابت‌های بین‌المللی به سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات رسانه‌ای، نبود تفاهم در ارتباط با حق پخش بازی‌ها در اپلیکیشن و سایت‌های ارائه‌دهنده خدمات، بی‌توجهی به پرداخت و توزیع حق پخش به طور مناسب به باشگاه‌های فوتبال، فراهم نکردن بستر مناسب گفت‌وگو و مذاکره در اختلافات قراردادی و پیگیری مطالبات بین‌المللی و مشکلات قراردادی از مسئولان مربوطه می‌باشد. دومین مفهوم از عوامل زمینه‌ساز شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، نبود توجه به حقوق و تعهدات کارگزاران می‌باشد که مشتمل بر شش کد فرعی نبود توجه به عقد کتبی قرارداد نمایندگی با بازیکن یا باشگاه مجاز، اعتبار قرارداد نمایندگی کارگزاری باشگاه در بازه‌های زمانی طولانی، نبود شفاف سازی میزان دریافتی و نحوه پرداخت آن، وجود تضاد منافع، نبود مدیریت امور بازیکن، مربی در مواقع و شرایط بحرانی و نبود مشاوره حقوقی مناسب به بازیکنان و مربیان در زمان انعقاد قرارداد می‌باشد. سومین مفهوم از عوامل زمینه‌ساز شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، نبود توجه به حقوق و تعهدات باشگاه‌ها می‌باشد که مشتمل بر چهار کد فرعی نبود توجه به برخورداری باشگاه از خدمات کارگزاران تنها با مجوز کارگزار، نبود اطمینان باشگاه از داشتن مجوز کارگزار از مقتضی قبل از انجام مذاکرات، نبود نام و نشان کارگزاران ورزشی در مفاد تفاهم‌نامه‌های کارگزار با باشگاه و نبود برخورداری از مزایای کارگزاران ورزشی در قرارداد فی‌مابین می‌باشد. چهارمین مفهوم از عوامل زمینه‌ساز شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، بی‌توجهی به حقوق و تعهدات مقتضی می‌باشد که مشتمل بر چهار کد فرعی نبود برخورداری از مزایای کارگزاران ورزشی در قرارداد فی‌مابین، نبود نام و نشان کارگزاران ورزشی در مفاد تفاهم‌نامه‌ها بعد از اخذ مجوز و توافق با مقتضی، نبود تعهد مقتضی به رایزنی و انجام مکاتبات با باشگاه به صورت شخصی یا با کارگزار ورزشی

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

رسمی و نبود بهره‌مندی از خدمات کارگزاران تنها با مجوز دریافتی نمایندگی می‌باشد. آخرین مفهوم از عوامل زمینه‌ساز شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، نبود توجه به حقوق و تعهدات مدیران می‌باشد که مشتمل بر سه کد فرعی؛ نبود مدیران تخصصی حوزه حقوق ورزش در باشگاه‌ها و فدراسیون فوتبال، نبود مدیران آشنا به زبان‌های بین‌المللی در باشگاه‌های فوتبال و فدراسیون فوتبال و نداشتن تخصص در زمینه عقد قراردادهای ورزشی می‌باشد. می‌توان دریافت که طرفین قرارداد و ارکان اثرگذار در عقد قراردادهای ورزشی دارای حقوقی قانونی برای فعالیت‌های خود و الزام به رعایت تعهداتی در ارتباط با طرفین قراردادهای خود هستند که نحوه فعالیت آنها و مشخص شدن چهارچوب عملکردی آنها زمینه‌ساز کاهش دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال خواهد بود.

عوامل مداخله‌گر در شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، عواملی محیطی عمومی هستند که بر راهبردها تأثیرات محدودکننده می‌گذارند که مشتمل بر چهار مفهوم اصلی اختلافات قوانین و مقررات فدراسیون فوتبال، اختلاف میان باشگاه‌ها، اختلاف برخاسته از شرایط بازیکنان، اختلاف میان باشگاه و بازیکنان می‌باشد. اختلافات قوانین و مقررات فدراسیون فوتبال، مشتمل بر کدهای فرعی، نبود آشنایی طرفین قراردادهای ورزشی با ماهیت، ارکان و مفاد قراردادهای ورزشی، نبود توجه به شرح وظایف طرفین قراردادهای ورزشی در توافقات، بی‌توجهی به پرداخت دستمزد، بی‌توجهی به پرداخت مالیات و نبود تعریف دقیقی از قرارداد ورزشی در قوانین و مقررات فدراسیون فوتبال می‌باشد. دومین مفهوم از عوامل مداخله‌گر در شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، اختلاف میان باشگاه‌ها می‌باشد که مشتمل بر سه کد فرعی بی‌توجهی به پرداخت حق رشد و آموزش بازیکنان، بی‌توجهی به پرداخت سازوکار همبستگی و نبود آگاهی از میزان سهم مشارکت و مسئول پرداخت می‌باشد. سومین مفهوم از عوامل مداخله‌گر در شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، عملکرد ورزشکاران می‌باشد که مشتمل بر چهار کد فرعی؛ اختلاف برخاسته از شرایط بازیکنان، تعداد مسابقات بازیکن، مصدومیت بازیکن و غیبت بازیکن می‌باشد. در نهایت آخرین مفهوم از عوامل مداخله‌گر در شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، اختلاف میان باشگاه و بازیکنان می‌باشد که مشتمل بر سه کد فرعی مطالبات معوق، فسخ غیرموجه و انفساخ می‌باشد. متأسفانه یکی از بزرگترین معضلات جامعه ورزشی ایران آگاه نبودن افراد ورزشی از حقوق تکالیف قوانین حاکم بر ورزش است و در سطح بالاتر حقوقدانان کشور نیز به تعداد انگشت شمار در این حیطة دارای تخصص یا مشغول به فعالیت‌اند. همین امر باعث شده است که عملکرد جامعه ورزشی در دعاوی بین‌المللی تحت شعاع خود قرار دهد (عزیزی‌پرنده، ۱۳۹۷). علاوه بر این باتوجه به نتایج پژوهش نقش بازیکن به عنوان یک

عامل متداخل در شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال از مناظر فعالیت بازیکن در با شگاه و شرایط قطع همکاری با با شگاه و درگیری‌های فی‌مابین با شگاه به سوی شرح وظایف طرفین قراردادهای ورزشی در توافقات و بی‌توجهی به انجام تعهدات قراردادی خواهد رفت.

راهکارهای پیشگیری از شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، کنش‌هایی که در پاسخ به پدیده مرکزی صورت می‌گیرد که مشتمل بر دو مفهوم بهره‌وری از قوانین ورزشی موجود و آموزش و اطلاع‌رسانی می‌باشد. بهره‌وری از قوانین ورزشی موجود مشتمل بر کدهای فرعی استفاده از قوانین مصوب کشور نظیر قوانین مدنی، قانون کار و سایر قوانین مجلس شورای اسلامی، بررسی رویه عملی باشگاه‌های مطرح در انعقاد قراردادهای فوتبالی، توجه به ماده ۱۹۰ قانون مدنی (شرایط صحت معامله)، ارائه تمهیداتی در ارتباط با ایجاد دیوان ملی ورزش، بهره‌گیری از ماده ۱۰ قانون مدنی، ماده ۱۸۲ قانون مالیات (پرداخت مالیات)، بهره‌مندی از قوانین نقل و انتقال فیفا نظیر ماده ۱۳ و تسلط بر قوانین و مقررات فدراسیون‌های جهانی، ملی و فدراسیون فوتبال ایران می‌باشد. مفهوم بعدی از راهکارهای پیشگیری از شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، آموزش و اطلاع‌رسانی می‌باشد که مشتمل بر کدهای فرعی آگاهی در ارتباط با حق رشد ورزشکاران طبق ماده ۲۰ از فصل هفتم مقررات نقل و انتقال بازیکنان فیفا و ماده ۲۳ از آیین‌نامه مصوب سال ۱۳۹۶ فدراسیون فوتبال، آموزش استثنائات حق رشد طبق ماده ۲۳ قوانین نقل و انتقال فیفا، آموزش مهلت پرداخت حق رشد طبق ماده سوم از پیوست ۴ آیین‌نامه نقل و انتقال فیفا و همچنین بند ۵ از ماده ۲۴ آیین‌نامه نقل و انتقال و تعیین وضعیت بازیکنان، آموزش حق فسخ موجه با توجه به ماده ۱۵ آیین‌نامه نقل و انتقال بازیکنان مصوب فدراسیون جهانی فوتبال و ماده ۱۶ مقررات نقل و انتقال و تعیین وضعیت فدراسیون فوتبال، قوانین مدنی کشور در خصوص فسخ قرارداد، آشنایی طرفین قرارداد با فسخ بدون غرامت و تبعات قانونی قرارداد، آشنایی با انواع روش‌های فسخ قرارداد (اقاله، فسخ، انفساخ) و قوانین نقل و انتقال فدراسیون فوتبال ایران نظیر ماده ۱۴ می‌باشد، می‌توان دریافت که با بهره‌گیری از قوانین مصوب کشور نظیر قوانین مدنی، قانون کار و سایر قوانین مجلس شورای اسلامی، بررسی رویه عملی باشگاه‌های مطرح در انعقاد قراردادهای فوتبالی در سطح جهانی می‌توان چهارچوبی اتخاذ نمود که باعث پیشگیری از شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال باشیم.

پیامدهای حاصل پیشگیری از شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال که به دنبال اعمال راهکارها و برطرف کردن محدودکننده‌های بیان شده پدیدار می‌شود که مشتمل بر پنج مفهوم بهبود تصویرسازی بین‌المللی ورزش، بهبود مسائل حقوقی ورزش، توسعه ارتباطات ورزشی، توسعه

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

فوتبال و توسعه وجهه سیاسی می‌باشد. بهبود تصویر سازی بین‌المللی ورزش مشتمل بر پنج کد فرعی تسهیل انجام بازی‌های دوستانه با کشورهای دیگر، تعامل بیشتر با فدراسیون‌های عضو فیفا، بالارفتن شانس اخذ میزبانی از رویدادهای مهم در سطح بین‌المللی، بالارفتن شانس اخذ کرسی‌های مهم از سوی افراد ایرانی در مجامع بین‌المللی فوتبال و بالارفتن اعتماد دیگر کشورها به همکاری مشترک با فدراسیون فوتبال ایران می‌باشد. دومین مفهوم از پیامدهای حاصل از پیشگیری شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، بهبود مسائل حقوقی ورزش می‌باشد که مشتمل بر شش کد فرعی کاهش شکایات مربیان و بازیکنان خارجی از باشگاه‌های ایرانی و فدراسیون فوتبال، کاهش مشکلات باشگاه‌های ایرانی با فدراسیون فوتبال و کنفدراسیون فوتبال آسیا، موفقیت در پرونده‌های شکایات بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، استفاده باشگاه‌ها از حق کی‌رایت و مجوزهای قانونی و حل مشکلات مربوط به حق پخش تلویزیونی رقابت‌های فوتبال می‌باشد. سومین مفهوم از پیامدهای حاصل از پیشگیری شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، توسعه ارتباطات ورزش می‌باشد که مشتمل بر چهار کد فرعی ورود بازیکنان و کادرفنی خارجی با کیفیت، همکاری شرکت‌های تولیدی البسه و پوشاک ورزشی معتبر با فدراسیون فوتبال، تسهیل شرایط همکاری با شرکت‌های بین‌المللی ارائه‌دهنده فناوری‌های ورزشی در فوتبال و تسهیل شرایط همکاری شرکت‌های تجاری بین‌المللی می‌باشد. چهارمین مفهوم از پیامدهای حاصل از پیشگیری شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، توسعه فوتبال می‌باشد که مشتمل بر چهار کد فرعی فراهم شدن بستر رشد و شکوفایی فوتبال ایران، کاهش حاشیه‌های به وجود آمده در فوتبال ایران، افزایش بینندگان تلویزیونی و افزایش مشارکت هواداران در ورزشگاه‌ها می‌باشد. آخرین مفهوم از پیامدهای حاصل از پیشگیری شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال، توسعه وجهه سیاسی می‌باشد که مشتمل بر سه کد فرعی توسعه روابط سیاسی، افزایش اعتبار ملی و بهبود افکار مثبت کشورهای دیگر در ارتباط با کشور ایران می‌باشد. درواقع ثمره شناسایی شرایط علی و زمینه‌ای و پوشش عوامل متداخل با راهبردهای شناسایی شده از قوانین ورزشی فدراسیون جهانی فوتبال و قوانین رسمی کشور، چیزی جز بهبود تصویرسازی جهانی و شکل‌گیری ارتباطات مناسب بین‌المللی نیست البته باید درنظر داشت چهارچوب حقوقی فوتبال نیز دستخوش تغییرات شایسته‌ای شده که همواره می‌تواند تأثیرات کثیری بر بهبود عملکرد طرفین قراردادهای ورزشی بگذارد که به نوبه خود تأثیرات مثبتی را بر وضعیت فوتبال ایران خواهد گذاشت.

باتوجه به نتایج حاصل از پژوهش پیشنهاد می‌شود طرفین قراردادهای ورزشی اصول و چهارچوب قراردادهای ورزشی و بندهای اثرگذار بر کاهش اختلافات و دعاوی‌های رایج فوتبال را

بشناسند و آن را رعایت کنند. همچنین تدابیری از سوی فدراسیون فوتبال و سایر سازمان‌های ورزشی در قالب دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی صورت بگیرد تا طرفین قراردادهای ورزشی حقوق و تعهدات عملکردی خود در باشگاه و در سایر فعالیت‌های جانبی را بشناسند. همچنین پیشنهاد می‌شود مسئولان ورزشی، مدیران باشگاه‌ها، کادر تیم‌های ورزشی و بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران، آگاهی‌های لازم را در مورد قراردادهای ورزشی و سایر مسائل مربوط مندرج در قوانین مصوب کشور نظیر قوانین مدنی، قانون کار و سایر قوانین مجلس شورای اسلامی را داشته باشند و از آن بهره گیرند.

تحلیل عوامل شکست ایران در دعاوی بین‌المللی ورزش با محوریت فوتبال

منابع

- اسداللهی، احسان؛ حیدری، رضا؛ نظری ترشیزی، احمد و طالب‌پور، مهدی. (۱۴۰۱). «واکاوی دلایل شکست پرونده‌های حقوقی ایران در دعاوی بین‌المللی ورزشی». فصل‌نامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان.
- جباری، لیلا. (۱۳۹۸). «اصول حاکم بر اختلافات در داوری‌های بین‌المللی ورزش». پژوهش ملل. دوره ۴، شماره ۴۸.
- دادگر، علی؛ زاهدی، مهدی؛ زمانی، سید قاسم و شهبازی، آرامش. (۱۳۹۷). «تأملی بر نقش و عملکرد دادگاه فوری دیوان حکمیت ورزش و اقدامات آن در خلال بازی‌های المپیک ۲۰۱۶». فصل‌نامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۱۷(۴۰)، صص ۵۹-۷۴.
- شعاعی، مرتضی و اعراب شیبانی، حجت. (۱۴۰۱). «درآمدی بر حل و فصل اختلافات ورزش فوتبال در نظام ایران و بین‌الملل». تحقیقات حقوقی بین‌المللی. ۱۵(۵۵)، صص ۳۶۳-۳۸۱.
- عزیزی، پرند. (۱۳۹۷). «ضرورت آشنایی با حقوق بین‌الملل ورزش». خبرگزاری ایرنا. <https://www.ima.ir/news/83145322>
- کدخدایی، یعقوب. (۱۳۹۲). «بررسی تطبیقی حل‌وفصل اختلافات بازیکنان و باشگاه‌های ورزشی فوتبال». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی.
- کمیلی‌پور، علی؛ چینی‌ساز، مائده و مجلسی، فائزه. (۱۴۰۰). «داوری دعاوی مالکیت فکری از مجرای رویکرد حقوق بین‌الملل و حقوق ایران». فصل‌نامه علمی فقه و حقوق نوین. ۲(۸)، صص ۸۹-۱۰۶.
- مافی، همایون و شهلائی، فراز. (۱۳۹۶). «چالش‌های تأسیس دیوان ملی داوری ورزش: بررسی تطبیقی با دیوان داوری ورزش (CAS)». پژوهش حقوق عمومی. ۱۸(۵۴)، صص ۳۵-۶۰.
- محمدزاده وادقانی، علیرضا و حکیم شفیعی، شیوا. (۱۳۹۳). «حقوق مالکیت‌های فکری سازمان‌های پخش رادیویی و تلویزیونی». دانش و پژوهش حقوقی. ۳(۱)، صص ۹۱-۱۳۸.
- وکیل، امیرساعد و اسکندری، امیرارسلان. (۱۳۹۵). «تشکیل نهاد داوری ملی ورزش در پرتو جایگاه داوری در حل و فصل اختلافات ورزشی». فصل‌نامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۱۵(۳۱)، صص ۱۹۳-۲۰۵.
- یوسفی صادق‌قلو، احمد و نصیر، مژگان. (۱۳۹۷). «مبنای مسئولیت مدنی ورزشکاران در مقابل اشخاص موضوع حقوق ورزش». فصل‌نامه تحقیقات حقوق خصوصی و کیفی. ۱۴، شماره ۴(پیاپی ۳۸)، صص ۱۴۰-۱۱۷.
- Garbarino, R. P. (2006). "So You Want to Be a Sports Lawyer, or Is It a Player Agent, Player Representative, Sports Agent, Contract Advisor, Family Advisor or Contract Representative". Vill. Sports & Ent. L.J., 13, 1.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1994). "Competing paradigms in qualitative research". Handbook of qualitative research, 2(163-194), 105.
- Ioannidis, G. (2016). "The influence of common law traditions on the practice and procedure before the court of arbitration for sport (CAS)". In Yearbook of International Sports Arbitration 2015 (pp. 17-38). TMC Asser Press, The Hague.
- Jankovic, S. (2017). "Enhancing international dispute settlement: the role of sports diplomacy". International Journal of Diplomacy and Economy, 3(3), 264-278.
- Kane, D. (2003). "Twenty years on: an evaluation of the Court of Arbitration for Sport". Melbourne Journal of International Law, 4(2), 611-635.
- Krzyzaniak, J. S. (2018). "The soft power strategy of soccer sponsorships". Soccer & Society, 19(4), 498-515.
- Lenskyj, Helen. (2018). "Sport exceptionalism and the Court of Arbitration for Sport". Journal of Criminological Research, Policy and Practice.
- McLaren, R. H. (2001). "Introducing the Court of Arbitration for Sport: The ad hoc division at the Olympic Games". Marq. Sports L. Rev., 12, 515.

- Mitten, M. J., & Opie, H. (2012). "Sports law": implications for the development of international, comparative, and national law and global dispute resolution". In *Lex Sportiva: What is Sports Law?* (pp. 173-222). TMC Asser Press.
- Murray, S. (2020). "Sports Diplomacy: History, Theory, and Practice". In Oxford Research Encyclopedia of International Studies.
- Reilly, L. (2012). An Introduction to the Court of Arbitration for Sport (CAS) & the role of national courts in international sports disputes. *J. Disp. Resol.*, 63.
- Štulajter, I. (2022). "A COMPARATIVE ANALYSIS OF SPORTS POLICIES IN THE NORDIC COUNTRIES". *Politické Vedy*, (2), 34-288.
- Wekesa, M. (2018). "The Court of Arbitration for Sport (CAS): its relevance to Kenya after Pechstein?" *The International Sports Law Journal*, 18(1), 46-60.
- Zhang, J. J., Kim, E., Mastromartino, B., Qian, T. Y., & Nauright, J. (2018). "The sport industry in growing economies: critical issues and challenges". *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*.

